

УДК 378.147:811.133.1 (045)

МОДЕЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АНОТАТИВНОМУ І РЕФЕРАТИВНОМУ ВИДАХ ПИСЬМОВОГО ПЕРЕКЛАДУ

Ігнатенко В. Д.

Білоцерківський національний аграрний університет

Анотація. У статті відображено модель формування компетентності в анотативному і реферативному видах письмового перекладу науково-технічних текстів аграрного профілю у процесі самостійної позааудиторної роботи із застосуванням електронного кейсу. Електронний кейс призначений для студентів IV курсів і створений на базі навчального середовища Moodle, яке має багато можливостей та засобів для організації процесу навчання майбутніх перекладачів. Визначено такі ознаки моделі, як смислова спрямованість, функціональність, фахова орієнтація, системність і поетапність навчання. Формування компетентності відбувається у два етапи: підготовчий та основний. Основний етап поділяється на три підетапи: формування навичок, розвиток умінь та редагування текстів перекладу. Представлено структуру електронного кейсу: модель організації навчального процесу, пояснювальна записка, довідково-інформаційний матеріал, форум, глосарій термінів та система вправ.

Ключові слова: модель організації, формування компетентності, анотативний і реферативний види перекладу, самостійна позааудиторна робота, електронний кейс.

Ігнатенко В. Д. Белоцерковский национальный аграрный университет Модель организации учебного процесса по формированию у будущих переводчиков компетентности в анотативном и реферативном видах письменного перевода

Аннотация. В статье представлена модель формирования компетентности в анотативном и реферативном видах письменного перевода научно-технических текстов аграрного профиля в процессе самостоятельной внеаудиторной работы с использованием электронного кейса. Электронный кейс предназначен для студентов IV курса и создан на базе учебной среды Moodle, которая имеет много возможностей и средств для организации процесса обучения будущих переводчиков. Определены такие признаки модели, как смысловая направленность, функциональность, профессиональная ориентация, системность и поэтапность обучения. Формирование компетентности происходит в два этапа: подготовительный и основной. Основной этап делится на три подэтапа: формирование навыков, развитие умений и редактирование текстов перевода. Представлена структура электронного кейса: модель организации учебного процесса, пояснительная записка, справочно-информационный материал, форум, глоссарий терминов и система упражнений.

Ключевые слова: модель организации, формирование компетентности, анотативный и реферативный виды перевода, самостоятельная внеаудиторная работа, электронный кейс.

Ihnatenko V. Bila Tserkva National Agrarian University Educational process model for forming the gist and abstract translation competence in future translators

Abstract. Introduction. Nowadays the role of translators has increased and it requests new methods of teaching future translators. In the modern teaching practice the electronic learning becomes more popular and can be implemented in translation teaching. It makes the learning process well organized, controlled by the teacher and easily used and planned by students themselves. **Purpose.** To describe and present the competence formation model

in gist and abstract translation of scientific agrarian texts in the process of self-managed extracurricular work by an electronic case and its peculiarities as well as its components and way of using, according to the defined competence formation model's stages. **Methods.** Foreign and Ukrainian scientists works dedicated to teaching translation problems were used to analyze the existing translation competence formation models and their definitions of the model's competence. **Results.** Methods and prerequisites of linguistic competence in abstract and gist translations within our system of exercises have complemented the electronic case, the primary teaching tool, developed in accordance with the principles of personal-active approach. Electronic case is developed for fourth-year students and based on the learning environment Moodle. This enables applying the different types and kinds of exercises and tasks provided by appropriate options. This form of educational process organization determines the improvement of the student's skills in abstract and gist translations by the individual learning trajectory. The following model features have been defined: semantic orientation, functionality, professional orientation, systemacy and phased learning. The process of competence formation is organized in two stages: preliminary stage and basic one. The main stage is divided into three sub-stages: development of skills, formation of competence and translation editing. The structure of the electronic case has been presented. It includes educational process model, explanatory note, reference and information material, forum, glossary of terms and system of exercises. **Conclusion.** Identifying the peculiarities of competence formation model in gist and abstract translation and defining the stages of competence formation model, will serve as the basis for checking the competence formation method in gist and abstract translation.

Keywords: educational process model, competence formation in gist and abstract translation, self-managed extracurricular work, electronic case.

Постановка проблеми. Науково-технічний прогрес сьогодення та інтенсифікація міжнародного економічного і технічного співробітництва підвищують значення перекладу, зокрема письмового, яке безупинно зростає. З огляду на це підготовка перекладачів у вищих закладах освіти України переживає період бурхливого розвитку. Збільшення обсягу і диверсифікація вимог до перекладу як професійної діяльності спричинили зміни ринку перекладацьких послуг. Змінюються традиційні уявлення про перекладацьку діяльність, ускладнюється професійна модель перекладача, що, у свою чергу, вимагає змін від самого процесу підготовки майбутніх перекладачів. Перед вищими навчальними закладами постає завдання підготовки фахівця з перекладу, який є мобільним, здатним реагувати на зміни ринку праці, готовим усвідомлено, самостійно і неперервно самовдосконалюватися.

Питання про формування компетентності в анотативному і реферативному видах перекладу є важливим компонентом підготовки майбутніх перекладачів у галузі сільського господарства. До особливостей цих видів перекладу відносимо, насамперед, таку важливу особливість в умовах інформатизації суспільства, зокрема наукової аграрної спільноти, як економія часу для споживача друкованих іншомовних текстів, завдяки подачі інформації першоджерела у стислому вигляді зрозумілою для нього мовою. Таким чином, у результаті якісного виконання цих видів перекладу повідомлена у тексті перекладу інформація має інтегруватися, зробити свій внесок і стати частиною світового наукового простору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема створення моделі організації навчального процесу з формування компетентності у письмових видах перекладу у майбутніх перекладачів є надзвичайно актуальною. Недостатнім, як зауважує Л. М. Черноватий, є обсяг досліджень у методиці навчання перекладу порівняно з роботами з цієї проблеми у методиці навчання іноземних мов. Питання методики навчання перекладу майбутніх філологів вивчали В. Н. Комісаров, І. С. Алексєєва, Л. К. Латишев, А. Л. Семенов, В. І. Провоторов, Н. Н. Гавриленко, В. С. Ходирьов, Л. Л. Нелюбін. Цій проблемі присвячені також дослідження з методики письмового перекладу з обґрунтуванням відповідних моделей навчання, зокрема

О. Є. Аксьонова презентувала модель навчання письмового перекладу філологічних текстів, Т. І. Кавицька створила модель формування текстотворчої компетентності в письмовому перекладі, С. А. Королькова у своїй роботі подала текстологічну модель навчання письмового перекладу, Т. Д. Пасічник розробила модель навчання двостороннього письмового перекладу, К. О. Шевелько запропонувала модель навчання анотативного і реферативного видів перекладу у старшій школі.

Проте методика навчання анотативного і реферативного видів письмового перекладу науково-технічних текстів в умовах самостійної позааудиторної роботи для майбутніх перекладачів ще не досліджена, і, відповідно, модель навчання цих видів перекладу не розроблена.

Отже, **метою** статті є обґрунтувати та представити розроблену нами модель навчання анотативного і реферативного видів перекладу у процесі самостійної позааудиторної роботи з використанням електронного кейсу у навчальному середовищі Moodle.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розроблена модель для навчання анотативного і реферативного видів письмового перекладу реалізується за допомогою електронного кейсу у рамках самостійної позааудиторної роботи студентів. Електронний кейс, підтримуючи точку зору Н. В. Майер [2, с. 163], ми розуміємо як електронний засіб навчання, який розміщений у мережі Інтернет і містить комплект навчально-методичних матеріалів для формування у студентів умінь письмового перекладу, забезпечує керування їхньою самостійною навчально-пізнавальною діяльністю в позааудиторних умовах з використанням засобів самоконтролю та опосередкованого контролю викладачем процесу і результату оволодіння відповідними навичками і вміннями. Цей електронний засіб навчання забезпечує поетапне формування навичок і умінь анотативного і реферативного видів перекладу в умовах самостійної позааудиторної роботи шляхом розміщення у ньому відповідної системи вправ та навчальних матеріалів, що зумовлює досягнення мети навчання. Розміщення електронного кейсу в навчальному середовищі Moodle уможливило використання різних типів і видів вправ, а також завдань за рахунок набору відповідних засобів: форум, завдання, тест тощо.

Таким чином, розроблена нами модель для навчання анотативного і реферативного видів перекладу реалізується за допомогою електронного кейсу як основного засобу навчання, який розроблений відповідно до засад особистісно-діяльнісного підходу, методичних та лінгвістичних передумов формування компетентності в анотативному і реферативному видах письмового перекладу, які слугували фундаментом для створення моделі, а також відповідно до розробленої нами системи вправ.

У нашій роботі модель навчання визначається як індивідуальна інтерпретація викладачем методу навчання відповідно до конкретних цілей і умов навчання, яка є посереднім ланцюгом для передачі уявлення про навчальну діяльність на науково-емпіричному рівні, тобто сприяє поєднанню теорії та практики у навчальному процесі [1, с. 145–146].

Насамперед для розроблення моделі навчання доцільно окреслити регулятивні принципи, що лягли в її основу. Враховуючи результати досліджень у сфері навчання професійно орієнтованого перекладу, [3; 9; 11], які запропонували спиратися у процесі побудови навчання на принципи **смысловї спрямованості, функціональності та фахової орієнтації**, вважаємо, що згадані принципи є валідними і для нашого дослідження. Також вважаємо за доцільне додати **принцип системності і поетапності навчання**, які певним чином структурують розроблену модель і забезпечують логічну методично обумовлену послідовність процесу навчання.

Розглянемо реалізацію цих принципів у рамках нашого дослідження.

Принципи смысловї спрямованості та функціональності є взаємопов'язаними, оскільки стосуються орієнтації майбутніх перекладачів на зміст та функцію тексту оригіналу, а не на його форму.

Принцип *фахової орієнтації*, у свою чергу, належить до моделювання у процесі навчання реальних умов [4; 5] для здійснення анотативного і реферативного видів письмового перекладу франкомовних наукових статей аграрного профілю (наприклад, врахувати побажання замовника та виконати переклад вчасно) в майбутній професійній діяльності.

Принцип системності реалізується за допомогою розробленої системи вправ, яка складається з підсистем і груп вправ, спрямованих на оволодіння майбутніми перекладачами відповідними навичками та вміннями в анотативному і реферативному видах перекладу.

Принцип поетапності передбачає поступове оволодіння навичками та вміннями, які необхідні для здійснення анотативного і реферативного видів письмового перекладу.

Таким чином, у процесі розроблення моделі навчання анотативного і реферативного видів перекладу усі вищезазначені принципи функціонують у взаємозв'язку.

Метою навчання анотативного і реферативного видів перекладу є формування відповідної компетентності як складової перекладацької компетентності у письмовому перекладі; *зміст* пов'язується зі знаннями, навичками та вміннями, необхідність набуття, формування і розвитку яких зумовлена специфікою зазначених видів перекладу. *Суб'єктами навчання* у нашому дослідженні є студенти, які навчаються за напрямом підготовки “Філологія” за спеціальністю 6.020303 – “Переклад”. Для експериментальної перевірки розробленої нами моделі найбільш оптимальним ступенем навчання ми вважаємо IV курс навчання студентів. Вибір студентів IV курсу як суб'єктів навчання зумовлений двома факторами. По-перше, вимогами Програми, згідно з якою студенти-бакалаври мають реферувати, анотувати рідною та іноземною мовами науково-технічні тексти [6] та Стандарту вищої освіти для перекладачів [7]. По-друге, студенти вже володіють певними фоновими та предметними знаннями, а також у них сформована мовленнєва компетентність у письмових видах перекладу в результаті вивчення циклу перекладацьких дисциплін у попередні роки [11].

Відповідно до вищезазначених програмних вимог модель навчання з метою формування компетентності в анотативному і реферативному видах перекладу розроблена для студентів четвертого року навчання (7 семестр) у рамках навчальної нормативної дисципліни циклу професійної та практичної підготовки студентів-бакалаврів “Практичний курс перекладу з французької мови”.

Специфіка анотативного і реферативного видів перекладу та рівень підготовленості студентів дає змогу опановувати ці види письмового перекладу в процесі самостійної позааудиторної роботи за умови її належної, методично грамотної організації та контролю.

Проаналізувавши вимоги до самостійної роботи, окреслені у чинній Програмі, ми визначили, що в позааудиторній роботі передбачена навчальна діяльність студентів з реферування та анотування, аналітичного та повного перекладів. З огляду на це самостійну роботу пропонуємо відвести 1/2 часу самостійної позааудиторної роботи, тобто 34 години [6].

Оскільки наша система вправ реалізується в електронному кейсі, то, використовуючи його можливості, можемо поділити увесь процес формування компетентності в анотативному і реферативному видах перекладу на блоки відповідно до етапів навчання [2]: підготовчий (Bloc préparatif ou Etes-vous prêt?) та основний (Bloc éducatif ou Allons-y!).

Підготовчий блок (Bloc préparatif ou Etes-vous prêt?) містить підготовчі вправи, завданням яких є активізувати вже набуті знання та вміння, якими студенти оволоділи під час навчання на попередніх курсах, тим самим перевіряючи їхню готовність до виконання завдань наступного блоку. У цьому блоці передбачено такі вправи: на розвиток уміння аналізу тексту оригіналу, розпізнання найважливіших елементів тексту оригіналу, засвоєння предметних знань і аграрної термінології, розпізнання перекладацьких проблем, розв'язання перекладацьких проблем. Після опрацювання вправ цього блоку передбачена контрольна робота, яка перевірить готовність студентів до наступного етапу. Цей блок є невеликим за обсягом і розрахований на 4 години самостійної позааудиторної роботи студента.

Основний блок (“Bloc éducatif ou Allons-y!”) складається із трьох частин: перша частина присвячена формуванню навичок анотативного і реферативного видів перекладу – Блок “Entâinez-vous !”, друга частина містить вправи на розвиток умінь у цих видах перекладу – Блок “Essayez vous-même !”, у третій частині вправи спрямовані на розвиток умінь редагування тексту перекладу – Блок “Bravo! Niveau de Grosse légume !”.

Отже, кожен блок представлений відповідними групами вправ кожної з підсистем запропонованої нами системи вправ, що демонструє таблиця 1.

Таблиця 1

Розміщення системи вправ для самостійного оволодіння анотативним і реферативним видами письмового перекладу в електронному кейсі

Блок/частина електронного кейсу	Підсистема вправ	Групи вправ
<i>Підготовчий блок</i> <i>Bloc préparatif ou Etes-vous prêt?</i>	ПВ (підготовчі вправи)	<ul style="list-style-type: none"> • На розвиток умінь аналізу ТО • На розпізнання найважливіших елементів ТО • На засвоєння предметних знань і термінології • На розпізнання перекладацьких проблем • На розв’язання перекладацьких проблем
<i>Основний блок</i> <i>Bloc éducatif ou Allons-y!</i>	Entâinez-vous !	<ul style="list-style-type: none"> • На трансдукцію/семантичне згортання • На встановлення значень невідомих лексичних одиниць • На утворення нових термінів • На перенесення значень лексичних одиниць • На перенесення значень словосполучень • На перенесення значень граматичних форм • На перенесення значень стилістичних засобів • На трансдукцію/семантичне згортання
	Essayez vous-même !	<ul style="list-style-type: none"> • На реалізацію стратегії перекладу • На вибір адекватних способів перекладу • На тема-рематичну побудову • На різні варіанти перекладу і відхід від буквалізму • На письмовий переклад
	Bravo! Niveau de Grosse légume !	<ul style="list-style-type: none"> • На визначення доцільності адаптації ТП • На відсіювання проміжних варіантів ТП • На аргументування варіанта перекладу • На редагування • На використання зовнішніх ресурсів

Представимо складові електронного кейсу для самостійного оволодіння анотативним і реферативним видами письмового перекладу майбутніми перекладачами та конкретизуємо їхнє цільове призначення у табл. 2.

Таблиця 2

Складові електронного кейсу для самостійного оволодіння анотативним і реферативним видами письмового перекладу майбутніми перекладачами

Складові електронного кейсу	Мета
<i>Модель організації навчального процесу (Modèle)</i>	Надання студентам моделі організації навчального процесу для їхнього розуміння загальної цілі, структури електронного кейсу.
<i>Пояснювальна записка (Introduction)</i>	Ознайомлення із правилами та особливостями роботи з навчальними матеріалами <i>електронного кейсу</i>
<i>Довідково-інформаційний матеріал (Références)</i>	Забезпечення студентів необхідним і достатнім довідковим матеріалом: лінгвостилістичні особливості статей аграрного профілю та врахування їх під час перекладу; правила транслітерації з можливістю включення посилань на інші джерела; граматичний довідник; засоби міжфразового зв'язку французької мови типові для текстів визначеного нами жанру та їх аналоги в українській мові
<i>Форуми</i>	Забезпечення студентів можливістю спілкування на професійні теми
<i>Глосарій термінів аграрного профілю</i>	Можливість скласти власний словник термінів аграрного профілю та постійно поновлювати його
<i>Система вправ</i>	Система вправ для формування навичок та розвитку умінь анотативного і реферативного видів письмового перекладу

Вагомим чинником, що визначає успішність реалізації будь-якої моделі організації навчального процесу є кількість годин аудиторної/позааудиторної роботи, передбачена для формування у студентів відповідних навичок/розвитку вмінь. Визначена форма організації навчально-виховного процесу – самостійна позааудиторна робота – зумовлює удосконалення навичок/розвиток умінь студентів в анотативному і реферативному видах перекладу за обраною ними індивідуальною траєкторією учіння. Загалом поділяємо думку П. В. Сисоєва і в межах нашого дослідження *індивідуальну траєкторію навчання майбутнього перекладача* в самостійній позааудиторній роботі тлумачимо як його особистий шлях досягнення поставленої мети (оволодіння компетентністю в анотативному і реферативному видах перекладу) шляхом виконання вправ електронного кейсу відповідно до індивідуальних здібностей, мотивів у самостійно визначеному темпі та кількості витраченого часу [8, с. 121].

Реалізація індивідуальної траєкторії навчання в процесі роботи з електронним кейсом, в межах запропонованої нами моделі, уможлиблюється низкою чинників: 1) викладач повідомляє студентам кінцевий термін виконання вправ, що дає змогу їм спланувати свою навчально-пізнавальну діяльність; водночас після визначеного викладачем терміну автоматично унеможлиблюється виконання вправи, про що студент отримує відповідну інформацію; 2) високий рівень інтерактивності електронного кейсу як засобу навчання дає студенту змогу отримувати миттєву відповідь на виконане завдання, що допомагає йому коригувати власну траєкторію учіння; 3) можливість систематичного опосередкованого моніторингу (контролю) за процесом і результатом удосконалення навичок/розвитку вмінь кожного студента дає викладачу змогу за необхідності скоригувати його індивідуальну траєкторію навчання; 4) можливість самоконтролю студентів та контролю викладачем результатів їхнього навчання в процесі роботи з електронним кейсом виключає необхідність контролю під час аудиторних занять, що, з одного боку, дисциплінує студента щодо систематичності виконання завдань, а з іншого – забезпечує економію аудиторного часу. З метою перевірки рівня сформованості компетентності

в анотативному і реферативному видах перекладу науково-технічних текстів відповідні завдання, як ми вважаємо, мають бути включені до модульної контрольної роботи за результатами вивчення відповідного модуля.

Втім, відповідно до вимог чинної Програми та обґрунтованої вище кількості годин для самостійної позааудиторної роботи з оволодіння компетентністю в анотативному і реферативному видах перекладу з використанням електронного кейсу пропонуємо такий розподіл часу: підготовчий блок (*Bloc préparatif ou Etes-vous prêt?*) – 4 години (один тиждень); основний блок (*Bloc éducatif ou Allons-y!*) – 30 годин, із них для формування навичок анотативного і реферативного видів перекладу (розділ *Entaînez-vous !*) – 5 годин (один тиждень), для розвитку вмінь перекладу (розділ *Essayez vous-même !*) – 15 годин (три тижні), для навчання редагуванню тексту перекладу (розділ *Bravo! Niveau de Grosse légume !*) – 10 годин (два тижні). При цьому, реалізуючи індивідуальну траєкторію учіння, студент самостійно може визначати і варіювати кількість часу для роботи з електронним кейсом взагалі та з окремими його блоками зокрема.

Розглянемо як на практиці здійснюється робота над завданнями та як реалізуються можливості електронного кейсу.

Згідно з розробленою моделлю перше аудиторне заняття відповідного модуля розпочинається з міні-лекції у вигляді презентації (до 15-ти хвилин), метою якої є ознайомлення студентів з особливостями організації навчання в електронному кейсі (реєстрація, режим роботи, особливості (само)контролю, оцінювання, отримання консультації викладача, різні опції та можливості електронного засобу навчання тощо), особливостями планування й реалізації індивідуальної траєкторії навчання.

Приступаючи до роботи з електронним кейсом, вдома студенти ознайомлюються з пояснювальною запискою. У пояснювальній записці описано структуру електронного кейсу та принцип роботи у ньому. Після ознайомлення з пояснювальною запискою студент може розпочинати роботу в електронному кейсі, починаючи з першого, підготовчого блоку. Підготовчий блок націлений на повторення та узагальнення навчального матеріалу, знайомого для студентів із попередніх курсів та інших дисциплін. У цьому блоці переважають умовно-комунікативні, рецептивно-репродуктивні, одномовні, вмотивовані вправи з частковим керуванням. Студенти здійснюють самоконтроль за допомогою вбудованого автоматизованого зворотного зв'язку або вправи перевіряються викладачем з відповідним коментарем. Після успішного виконання вправ цього етапу навчання (успішність 70%) студенти можуть переходити до наступного етапу. У такий спосіб реалізується поточний контроль, який сигналізує викладачу про успішність студента і необхідність внести корективи у визначену студентом індивідуальну траєкторію навчання.

В основному блоці переважають умовно-комунікативні, рецептивно-репродуктивні, з частковим керуванням, вмотивовані вправи без або з ігровим компонентом. Виконання цих вправ передбачає тільки перевірку викладачем та коментування відповіді, крім цього, на етапі редагування реалізується взаємоконтроль студентів.

Працюючи з електронним кейсом, студенти мають можливість користуватися довідково-інформаційним матеріалом (деякі вправи містять посилання на певну рубрику довідково-інформаційного матеріалу), спілкуватися між собою та з викладачем з використанням форуму.

Глосарій кожен студент створює самостійно в окремому документі Word протягом всього процесу навчання відповідно до того обсягу знань, що він здобув у процесі опрацювання текстового матеріалу аграрного профілю. Після закінчення навчання студенти надсилають викладачу свій документ (завдання-файл) для перевірки, використовуючи можливості навчальної платформи.

Підсумковий контроль за результатом самостійного оволодіння студентами анотативним і реферативним видами письмового перекладу з використанням електронного кейсу відбувається в процесі виконання ними дотичних завдань модульної контрольної роботи, про що викладач попереджає студентів на першому аудиторному занятті під час презентаційної лекції.

Оскільки оцінка за роботу з електронним кейсом – це лише 1/2 оцінки за всю самостійну роботу протягом семестру, то викладач має право виставити середню оцінку за результатами роботи з електронним кейсом та виконання інших видів самостійної роботи. Оцінка за Європейською кредитно-трансферною системою (ECTS) виставляється автоматично завдяки налаштуванню відповідних функцій навчальної платформи Moodle. Отриману оцінку викладач трансформує в оцінку за національною шкалою відповідно до прийнятої у вищому навчальному закладі системи модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студента.

Для підбиття підсумків роботи з електронним кейсом студентам пропонується опитувальник для того, щоб перевірити чи задовольнив електронний кейс їхні потреби у навчальних матеріалах необхідних для оволодіння анотативним і реферативним видами перекладу та з метою рефлексії над процесом і результатом роботи з метою їхньої підготовки до професійного самонавчання й самовдосконалення впродовж життя.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Отже, модель формування компетентності в анотативному і реферативному видах перекладу має такі ознаки: смислова спрямованість, функціональність, фахова орієнтація, системність та поетапність. Формування компетентності в анотативному і реферативному видах письмового перекладу науково-технічних текстів відбувається у два етапи: підготовчий та основний. Основний етап, у свою чергу, поділяється на три підетапи: формування навичок, розвиток умінь та редагування текстів перекладу. Модель навчання передбачає її реалізацію в умовах самостійної позааудиторної роботи протягом 34 годин.

Перспективою подальших досліджень у цьому напрямку може бути перевірка ефективності розробленої методики формування компетентності у таких письмових видах перекладу, як анотативний і реферативний види, як для майбутніх перекладачів, так і студентів інших спеціальностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам) / Э. Г. Азимов, А. Н. Щукин. – М.: Издательство ИКАР, 2009. – 448 с.
2. Майер Н. В. Методика самостійного оволодіння франкомовним діловим писемним спілкуванням майбутніми документознавцями з використанням дистанційних технологій: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Майер Наталія Василівна. – К., 2010. – 286 с.
3. Ольховська А.С. Методика формування граматичних навичок усного перекладу з української мови на англійську у майбутніх філологів: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Ольховська Алла Сергіївна. – К., 2012. – 274 с.
4. Пассов Е. И. Коммуникативное иноязычное образование : готовим к диалогу культур / Е. И. Пассов. – Минск: Лексис, 2003. – 184 с.
5. Пассов Е. И. Коммуникативное иноязычное образование. Концепция развития индивидуальности в диалоге культур / Е. И. Пассов. – Липецк : ЛГПИ, 1998. – 159 с.; Пассов Е. И. Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению / Е. И. Пассов. – М. : Рус. яз., 1989. – 276 с.
6. Робоча програма з практичного курсу перекладу з французької мови для студентів за напрямом підготовки 6.020303 Філологія (Переклад – французька, англійська)/ Г.І. Олефір. – К.: КНЛУ, 2012. – 23 с.
7. Стандарт вищої освіти. Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра за напрямом – 0305 філологія, спеціальність – 6.030507, 7.030507, 8.030507, переклад (усний, письмовий) / уклад.: В.І.Карабан О.І. Чередниченко, А.Д. Гнатюк., Н.В. Любчук / Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут філології – Київ, 2010. – 30 с.

8. Сысоев П. В. Обучение по индивидуальной траектории / П. В. Сысоев // Язык и культура. - № 4(24). – М.: 2013. – С. 121-131.
9. Червінко Є.О. Методика навчання майбутніх філологів усного послідовного громадсько-політичного перекладу англійською мовою з української з опорою на перекладацький скоропис: : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Червінко Євген Олександрович. – Х., 2013. – 274 с.
10. Черноватий Л. М. Принципи складання вправ для навчання галузевого перекладу / Л. М. Черноватий // Вісник Сум. держ. ун-ту. Серія : Філологічні науки. – 2002. – № 3 (36). – С. 101–105.
11. Черноватий Л. М. Психологічні аспекти підготовки майбутніх перекладачів / Л. М. Черноватий, Т. В. Ганічева // Вісник Харк. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна. Серія : Романо-германська філологія. – 2003. – № 611. – С. 224–227.

REFERENCES

1. Azimov Je. G., Shhukin A. N. Novyj slovar' metodicheskikh terminov i ponjatij (teorija i praktika obuchenija jazykam) / Je. G. Azimov, A. N. Shhukin. – М.: Izdatel'stvo IKAR, 2009. – 448 s.
2. Majer N. V. Metodika samostijnogo ovolodinnja frankomovnim dilovim pisemnim spilkuvannjam majbutnimi dokumentoznavcjami z vikoristannjam distancijnih tehnologij: dis. ... kand. ped. nauk: 13.00.02 / Majer Natalija Vasilivna. – К., 2010. – 286 s.
3. Ol'hovs'ka A.S. Metodika formuvannja gramatichnih navichok usnogo perekladu z ukraїns'koї movi na anglijs'ku u majbutnih filologiv: dis. ... kand. ped. nauk : 13.00.02 / Ol'hovs'ka Alla Sergiїvna. – К., 2012. – 274 s.
4. Passov E. I. Kommunikativnoe inojazychnoe obrazovanie : gotovim k dialogu kul'tur / E. I. Passov. – Minsk: Leksis, 2003. – 184 s.
5. Passov E. I. Kommunikativnoe inojazychnoe obrazovanie. Koncepcija razvitija individual'nosti v dialoge kul'tur / E. I. Passov. – Lipeck : LGPI, 1998. – 159 s.; Passov E. I. Osnovy kommunikativnoj metodiki obuchenija inojazychnomu obshheniju / E. I. Passov. – М. : Rus. jaz., 1989. – 276 s.
6. Robocha programa z praktichnogo kursu perekladu z francuz'koї movi dlja studentiv za naprjamom pidgotovki 6.020303 Filologija (Pereklad – francuz'ka, anglijs'ka)/ Olefir G.I. – К.: KNLU, 2012. – 23 s.
7. Standart vishhoї osviti. Osvitn'o-profesijna programa pidgotovki bakalavra za naprjamom – 0305 filologija, special'nist' – 6.030507, 7.030507, 8.030507, pereklad (usnij, pis'movij) / uklad.: V.I. Karaban, O.I. Cherednichenko, A.D.Gnatjuk., N.V. Ljubchuk / Kiїvs'kij nacional'nij universitet imeni Tarasa Shevchenka, Institut filologii – Kiїv, 2010. – 30 s.
8. Sysoev P. V. Obuchenie po individual'noj traektorii / P. V. Sysoev // Jazyk i kul'tura. - № 4(24). – М.: 2013. – S. 121-131.
9. Chervinko Є.О. Metodika navchannja majbutnih filologiv usnogo poslidovnogo gromads'ko-politichnogo perekladu anglijs'koju movoju z ukraїns'koї z oporoju na perekladac'kij skoropis: : dis. ... kand. ped. nauk : 13.00.02 / Chervinko Єvgen Oleksandrovich. – H., 2013. – 274 s.
10. Chernovatij L. M. Principi skladannja vprav dlja navchannja galuzevogo perekladu / L. M. Chernovatij // Visnik Sum. derzh. un-tu. Serija : Filologichni nauki. – 2002. – № 3 (36). – S. 101–105.
11. Chernovatij L. M. Psihologichni aspekti pidgotovki majbutnih perekladachiv / L. M. Chernovatij, T. V. Ganicheva // Visnik Hark. nac. un-tu imeni V. N. Karazina. Serija : Romano-germans'ka filologija. – 2003. – № 611. – S. 224–227.